

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2024/050 van 3 mei 2024

INLEIDENDE SAMENVATTING

Verzoekster ontving verhoogde wezenbijslag na het overlijden van de vader van haar kinderen. Gezien de verhoogde wezenbijslag voor beide kinderen in de regeling van de Algemene Kinderbijslagwet verder kon worden toegekend tot en met december 2018, zijn na de inwerkingtreding van de bepalingen van het Groeipakketdecreet vanaf 1 januari 2019 de overgangsmaatregelen als bepaald bij artikel 214 Groeipakketdecreet van toepassing, zodat de verhoogde wezenbijslag verder kon worden toegekend zolang verzoekster geen gezin vormde met een nieuwe partner.

Uit het Rijksregister blijkt dat er vanaf 28 april 2019 de nieuwe partner gedomicilieerd is op het adres van verzoekster waardoor er niet langer recht is op de verhoogde wezenbijslag, maar wel op de gewone wezenbijslag. De Geschillencommissie stelt hierbij vast dat er een fout van de uitbetalingsactor ten grondslag ligt aan de onverschuldigde betalingen vermits verzoekster vanaf 28 april 2019 op basis van het Rijksregister samenwoont met haar partner. Dat er sprake is van een fout wordt ook impliciet erkend door de uitbetalingsactor.

De Geschillencommissie stelt vast dat verzoekster geen informatiebrieven ontving van de uitbetalingsactor om haar te informeren dat zij diende te weten dat het al dan feitelijk samenwonen gevolgen heeft voor het al dan niet verkrijgen van de verhoogde wezenbijslag, te meer daar zij zelf al het nodige deed om zich in regel te stellen: er volgde een effectieve domicilie-wijziging van haar partner naar haar adres op 28 april 2019, zij bezorgde een attest gezinssamenstelling aan de uitbetalingsactor en zij informeerde bij haar notaris naar de eventuele gevolgen.

De Geschillencommissie besluit dat de vordering van verzoekster gegrond is, gelet op het feit dat er toepassing kan worden gemaakt van het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2e lid Groeipakketdecreet en vernietigt de betwiste beslissing van de uitbetalingsactor in de mate dat er ten aanzien van verzoekster werd overgegaan tot terugvordering van het ten onrechte toegekende verschil tussen de verhoogde wezenbijslag en de gewone wezenbijslag voor de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 maart 2023 ten bedrage van in totaal 14.982,33 euro.

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE

GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2024/050

3 mei 2024

REPERTORIUMNR. GC/24/A0009

INZAKE : Mevrouw, wonende te

- Verzoekster -

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoekschrift dat door verzoekster werd ingediend per e-mail d.d. 4 januari 2024 bij de Geschillencommissie Groeipakket¹, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 16 november 2023;

Gelet op de beslissing van de Klachten- en bemiddelingsdienst van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket d.d. 1 februari 2024;

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 7 maart 2024 waarbij aan verzoekster werd meegedeeld dat haar verzoek ontvankelijk is;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 3 mei 2024 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat verzoekster de zitting van 3 mei 2024 bijwoont en werd gehoord;

Gelet op het feit dat verwerende partij niet is verschenen of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 3 mei 2024;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Na het overlijden van de heer, vader van de kinderen (°.....1998) en (°.....2000), werd er door (de rechtsvoorganger van) verwerende partij voor beide kinderen verhoogde wezenbijslag aan verzoekster toegekend vermits zij aanvankelijk (en tot 28 april 2019) als alleenstaande ouder in het Rijksregister was ingeschreven.

Vermits de heer vanaf 28 april 2019 tot op heden gedomicilieerd is op het adres van verzoekster, heeft verwerende partij vastgesteld dat er vanaf 1 mei 2019 geen verhoogde wezenbijslag meer voor beide kinderen kon worden toegekend en is zij bij beslissing d.d. 16 november 2023 ten aanzien van verzoekster overgegaan tot terugvordering van het ten onrechte reeds toegekende verschil tussen de verhoogde en de gewone wezenbijslag voor de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 maart 2023 ten bedrage van in totaal 14.982,33 euro.

Verzoekster gaat daarmee niet akkoord en vraagt de vernietiging van de beslissing van verwerende partij d.d. 16 november 2023, stellende dat de heer sinds 28 april 2019 officieel bij haar gedomicilieerd is, zij een attest van gezinssamenstelling aan verwerende partij bezorgde en haar notaris haar bevestigde dat er geen implicaties waren op de door haar ontvangen wezenbijslag indien er enkel sprake was van feitelijke samenwoning.

3. Standpunt van verzoekster:

*** In haar e-mail d.d. 4 januari 2024 aan het secretariaat van de Geschillencommissie stelt verzoekster het volgende:**

"Ik stuurde eerder al (4/12/2023) onderstaande mail naar mijn contactpersoon bij, maar kreeg tot op heden, exact 1 maand later, geen antwoord. Omdat de tijd dringt (ik heb slechts 3 maanden sinds 18/11/2023) richt ik mij graag tot de andere gemelde e-mailadressen van enerzijds de Geschillencommissie en anderzijds de Vlaamse Ombudsdienst, zonder echter de dienst van het Groeipakket zelf over het hoofd te willen zien. Ik hoop zo snel mogelijk klaarheid te krijgen in deze zaak en geschrapt te worden van de lijst van terugvorderingen omdat ik niets misdaan heb, altijd eerlijk ben geweest, alles gedaan heb om in orde te zijn maar dat de extreem trage/late reactie van het Groeipakket mij de das om doet. Ik ben daar echt niet mee gediend.

Ik voeg graag aan onderstaande mail toe dat

- ik nooit de bedoeling heb gehad de dienst kindergeld "op te lichten" ; als ik dat had gewild zou ik – zoals achteraf blijkt dat velen doen – mijn partner bij zijn vader of elders laten domiciliëren om van het dubbele kindergeld te kunnen blijven genieten;

- ik verzaakt heb aan mijn recht op weduwenpensioen vanaf 2019 omdat ik als alleenstaande ouder mijn kinderen een zo gewoon mogelijk leven wilde bieden waarin het normaal is dat (een)ouder(s) gaa(t)n werken om aan centen te komen;

- ik (nog) steeds voltijds heb gewerkt om mijn kinderen genoeg kansen te kunnen bieden.

Ik vraag me trouwens af wat er gedaan wordt (werd) met vb volgende situatie: stel: ik ben weduwe geworden, leer in de jaren nadien iemand kennen waarmee het klikt, ga samen wonen, krijg dus volgens de wet minder kindergeld, na enige maanden verlaat de nieuwe partner het nest... Krijg je dan terug dubbel kindergeld??? En nadien weer een nieuwe partner, weer kindergeld stopzetten, weer uiteen gaan, weer... Enfin, iets dat ik nooit heb gedaan (juist owv mijn kinderen die het al lastig genoeg hadden met het wegvallen van hun vader), maar waarvan ik weet dat het meer dan eens gebeurt in sommige "gezinnen" .

In elk geval, ik ben niet akkoord met de beslissing van: mij straffen voor een fout van hen is echt niet correct."

*** De e-mail d.d. 4 december 2023 gericht aan verwerende partij waarnaar verzoekster verwijst in haar verzoek d.d. 4 januari 2024 heeft volgende inhoud:**

"Ik ben met verstomming geslagen bij het lezen van de berichten van via mijn e-box. Ik kan onmogelijk akkoord gaan met de door u voorgestelde regeling i.v.m. terugbetaling van het groeipakket om de eenvoudige reden dat ik steeds gedaan heb wat moest en dat ik bijgevolg slachtoffer ben van het trage werk van uw werknemers. Laat mij dit nogmaals duidelijk maken.

Vanaf het moment dat ik weduwe werd (17/07/2009), kreeg ik correct het halfwezegeld toebedeeld. Dat ging zeer vlot, snel en automatisch. De eerste 5 jaren dat ik weduwe was kreeg ik om de 3, 4 of 6 maanden (ik weet het niet meer zo zeker) per post papieren toegestuurd die ik op mijn erewoord moest invullen i.v.m. de samenstelling van mijn gezin. Ik deed dat steeds plichtsgetrouw en stuurde ze, zoals gevraagd, telkens per post terug. Na een vijftal jaren stopte die papiermolen. Waarom? Dat weet ik niet.

Jaren gaan voorbij; ik zorg goed en alleen voor mijn kinderen, werk voltijds, heb geen gebruik willen maken van de weduwepensioenregeling, laat hen studeren zodat zij het later goed hebben... Uiteindelijk leer ik mijn huidige partner kennen, met wie het goed klikt en waar ik toekomstplannen mee uitschrijf. Ik spreek niet tegen dat hier bij mij en mijn kinderen is komen wonen per 28 april 2019. Wij hebben ons echter vooraf grondig geïnformeerd, zowel op de site van het groeipakket Vlaanderen als bij een notaris hier in de buurt: wij wilden vooral weten of er gevolgen zouden zijn voor mijn kinderbijslag, want zoals u weet, krijg ik het zogenaamde halfwezegeld voor mijn beide kinderen sinds het overlijden van mijn man op 17 juli 2009. Wat ons zorgen baarde is dat er fiscaal wel degelijk een verschil wordt gemaakt tussen "feitelijk" en "wettelijk" samenwonen, maar dat daar op de site van het Groeipakket nergens gewag van wordt gemaakt. De notaris bevestigde dat. In elk geval nam ik het zekere voor het onzekere omdat ik wou vermijden grote sommen geld ten onrechte te krijgen en nadien te moeten terugbetalen. Ik begaf me dus naar de gemeente, vroeg een uittreksel van "gezinsamenstelling" en stuurde het per post (het enige adres dat ik had) naar jullie ergens eind augustus 2019. Geen reactie, gedurende jaren!!! Uw diensten

blijven dus het halfwezegeld voor beide kinderen uitbetalen, waarop ik er van uit ga dat alles in orde is en dat – zoals de notaris zei – mijn “gezin” niet wordt beschouwd als een “wettelijk” gezin. Uw diensten worden pas wakker 4 jaar nadat hier is komen wonen, eigenlijk op het moment dat ik weer (zoals het hoort) uw diensten inlicht over een wijziging in mijn gezinssituatie: mijn zoon was afgestudeerd en begon te werken. En dan gaat de bal aan het rollen. De rest heeft u kunnen lezen in mijn vorige schrijven dd. 30/5/2023.

De heer, de man die hier op 04/10/2023 over de vloer is gekomen om mij te “controleren” was zeer vriendelijk en correct. Ik heb hem mijn volledige medewerking verleend. Hij zei me dat ik eigenlijk alles had gedaan wat moest (mezelf informeren, de betrokken diensten verwittigen, zelfs op de gemeente een uittreksel van gezinssamenstelling opvragen – wat niet nodig is, want dat wisten jullie zelf wel), dat ik dus ter goeder trouw gehandeld heb maar dat de diensten van het Groeipakket hadden nagelaten er tijdig iets mee te doen. Hij vermoedde zelfs dat mijn geval zou worden geseponeerd gezien ik mijn plicht had gedaan en gezien de financiële regeling in ons “gezin”: alle betalingen omtrent het huishouden en de kinderen gaan rechtstreeks van mijn rekening, betaalt mij maandelijks een symbolische 250 euro als bijdrage in zijn eten (iets wat wij onderling zijn overeengekomen gezien hij een zware alimentatie moet betalen aan zijn ex-vrouw) en de gemeenschappelijke uitjes tussen en mij worden betaald van onze gemeenschappelijke rekening. heeft geen enkele financiële invloed op wat er aan de kinderen wordt besteed. Dat kan u allemaal terugvinden in het controleverslag van de heer Er is dus financieel wezenlijk niets veranderd naar de kinderen toe sinds hier woont.

Bovendien moet ik er geen tekeningetje bij maken opdat u zou beseffen dat dat extra kindergeld al lang besteed is aan de kinderen en nergens meer op te rapen valt. U weet waarschijnlijk zelf dat een kind veel meer kost dan dat. Ik voel mij twee keer gestraft: eerst door het overlijden van mijn man, nu door het mes in die wonde nog eens om te draaien en mij te doen betalen voor iets waar ik niet schuldig aan ben. En toch vraagt u mij dus een massa geld terug te betalen, eventueel in schijven. Ik kan daar principieel niet mee akkoord gaan omdat ik niets fout heb gedaan, maar de diensten van het Groeipakket zijn in gebreke gebleven.”

*** In haar e-mail d.d. 25 februari 2024 vraagt verzoekster de Geschillencommissie om haar verzoek te reactiveren na een negatieve beslissing van de Klachten- en bemiddelingsdienst van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket. De inhoud is als volgt:**

“Ik richt mij tot u in bovenvermeld dossier omdat ik nog steeds overtuigd ben van mijn gelijk en niet het slachtoffer wens te zijn van een grote nalatigheid bij de diensten van

Ik recapituleer mijn zaak kort hieronder:

- 17/7/2009: ik word weduwe met 2 kinderen van 8 en 11 jaar; mijn kinderen krijgen onmiddellijk verhoogde kinderbijslag, zonder dat ik daar iets moet voor doen.

- de jaren nadien krijg ik om de paar maanden een schrijven van de kinderbijslag waarin ik moet bevestigen “dat ik nog steeds alleen ben”. Ik vond dat steeds iets vreemds maar stel er geen vragen bij.

- dat schrijven stopt na een vijftal jaren. Nog vreemder...

- eind april 2019 komt mijn nieuwe partner, (kinderloos) bij mij wonen in

- wij geven dat op correcte wijze door aan de administratieve diensten van de stad; de wijkagent is dat komen controleren.

- in augustus 2019 contacteer ik voor de zekerheid een notaris om het verschil te kennen tussen wettelijk en feitelijk samenwonen, om de voor- en nadelen ervan te weten, of het interessant is of niet om te huwen, of het een verschil maakt in kinderbijslag e.d... dit alles met het oog op het welzijn van mijn kinderen. De notaris verzekert ons (mondeling) dat we het best feitelijk blijven samenwonen want dat er anders fiscaal wel één en ander verandert. Zij had geen weet van de zogenaamde wet op kinderbijslag i.v.m. nieuwe partners bij weduwen.

- voor de zekerheid stuur ik diezelfde week nog een brief per post naar (.....) met het uittreksel over onze gezinssamenstelling dat ik zekerheidshalve heb aangevraagd bij de stad Dat uittreksel ga je niet zomaar aanvragen; dat doe je als je iets wil in orde brengen. Net die brief met bijlage zijn ze daar kwijtgespeeld (of is nooit terechtgekomen).

- de jaren gaan voorbij, ik hoor niets, denk dus dat alles in orde is en krijg nog steeds verhoogd kindergeld.

- februari 2023: mijn zoon is 25, afgestudeerd en gaat werken. Ik laat dat correct weten aan, zijn kindergeld stopt, terecht. Daarna gaat de bal aan het rollen: bij beseffen ze dat ze me ongeveer 4 jaar te veel hebben uitbetaald o.w.v. die hier is komen bijwonen, ze sturen me een schrijven waarin wij moeten bewijzen dat we geen feitelijk gezin zijn, sturen een inspecteur (Mr) op me af en vorderen een giga-bedrag terug. Ik vul dat papier netjes in en vermeld dat mee bijdraagt in het huishouden maar dat de zorg voor de kinderen volledig op mij komt. Bovendien verleen ik mijn volledige medewerking aan de heer die mij nadien (mondeling) meedeelt dat hij vermoedt dat mijn dossier zal geseponeerd worden omdat ik voldoende kan aantonen dat alle kosten voor het huishouden en de kinderen bij mij liggen en vooral omdat de nalatigheidsfout volledig bij ligt.

Ik blijf er dus bij dat ik niet geneigd ben dat bedrag zomaar terug te betalen omdat ik alles heb gedaan wat in mijn macht lag: informatie inwinnen, toch maar papieren opsturen uit veiligheidsoverweging, geen achterpoortjes gebruiken, volledig meewerken met de controle-expert... Als de notaris die wet zelfs niet kent, wat moet ik als brave eenvoudige burger dat dan weten??? Als zijn domicilie elders had gezet voor de schijn, was er geen haan die ernaar kraaide. Maar dat zijn oneerlijke praktijken en zo zijn we niet, we zijn eerlijke burgers die alles hebben gedaan wat nodig was en die niet wensen bestraft te worden voor de fout van een ander.

De vraag waarom de wezentoeslag sinds 1 januari 2019 veranderd is en vooral onvoorwaardelijk is, blijft mij onduidelijk. Vóór die datum wees worden was voorwaardelijk: je mama-weduwe of papa-weduwenaar mocht vooral niet terug gelukkig worden met iemand anders; nu mag dat wel. Vreemde kronkel...

Bij deze hoop ik voor eens en voor altijd duidelijk te zijn geweest en reken ik er op dat dit dossier afgehandeld is." (Eigen markering van verzoekster)

Ter zitting legt de verzoekster uit dat zij in de eerste jaren wel nog controleformulieren ontving maar dit plots gestopt is. Wanneer zij tien jaar later haar huidige partner ontmoette is zij zich voor alle zekerheid gaan informeren bij een notaris over de implicaties. Voor de zekerheid heeft zij alsnog een uittreksel gezinssamenstelling van de stad bezorgd aan de uitbetalingsactor per post. Zij vindt het onfair omdat zij altijd eerlijk geweest is, steeds gedaan heeft wat moest, de gezinsinspecteur had haar al gerustgesteld dat de zaak zou geseponeerd worden waardoor zij zeer verbaasd was dat er toch nog een terugvordering volgde. Alle uitgaven voor de kinderen heeft zij

steeds persoonlijk bekostigd. Zij acht het ook wel discriminerend dat volgens de nieuwe wetgeving er wel samenwoning mogelijk is met behoud van de wezenbijslag.

4. Standpunt van de uitbetalingsactor:

4.1 Beslissing van verwerende partij d.d. 16 november 2023 aan verzoekster:

“Waarom ontvang je deze brief?

Op basis van nieuwe ontvangen informatie hebben we je recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht voor de periode van 1 oktober 2020 tot 31 maart 2023.

Wat betekent dit voor jou?

Wij hebben vastgesteld dat je een bedrag van 14 982,33 euro hebt ontvangen waarop je geen recht had.

Dit betreft het Groeipakket voor,

De reden: Volgens het Rijksregister woon je sedert 28 april 2019 samen met Je verklaarde dat jij en je partner geen feitelijk gezin vormen sinds 28 april 2019. Uit de sociale controle ter plaatse blijkt dat jullie een gemeenschappelijk huishouden vormen. Bijgevolg wordt dit beschouwd als een feitelijk gezin en heb je sinds mei 2019 geen recht meer op de verhoogde wezenbijslag voor en

De schuld van 8315,45 euro, betreffende de periode van mei 2019 tot en met september 2020 is ondertussen verjaard. Die 8315,45 euro hoef je niet terug te betalen wegens verjaring. Vanaf oktober 2020 is de schuld niet verjaard en dat bedrag van 14982,33 euro dienen we bij jou te recupereren door 10% van je Groeipakket in te houden. Je ontvangt dus voortaan 90% van je Groeipakket, de resterende 10% wordt aangewend om je schuldbedrag gespreid te recupereren. (art. 215, §2 Groeipakketdecreet)

Het detail van de berekening kan je terugvinden in bijlage.

Wij houden 10 % in op de volgende betalingen die je van ons ontvangt (art. 103, §1, van het Decreet Groeipakket). Indien je niet reageert op deze inhoudingen, dan ga je stilzwijgend akkoord. Elke inhouding stuit de verjaring.

Heb je financiële problemen en ligt de inhouding te hoog, contacteer ons dan.

Je kan ons vragen om je schuld (gedeeltelijk) kwijt te schelden. Dat kan enkel als:

- je niet op de hoogte kon zijn van de informatie die de onterechte betaling veroorzaakte of*
- jij, je partner of kinderen met recht op een Groeipakket behartenswaardige fysieke of mentale moeilijkheden hebben*
- of*
- er externe omstandigheden zijn waardoor de terugvordering van de schuld niet aangewezen is, bv. een zware woningbrand;*
- én*

- je bestaansmiddelen onder het grensbedrag van 1.831,48 euro liggen. Voor je partner en elk kind in gezin met recht op gezinsbijslag trekken we 248 euro af van je bestaansmiddelen.

Opgelet: als er 2 begunstigen zijn van het Groeipakket staan beiden ook samen in voor de schulden in het Groeipakket. We kunnen de schuld terugvorderen bij elke begunstigde afzonderlijk. Als we de schuld geheel of gedeeltelijk kwijtschelden aan een begunstigde, dan kunnen we de totale schuld toch nog volledig terugvorderen bij de andere begunstigde.

Laat ons zeker iets weten als je je in een van deze situaties bevindt:

- in een collectieve schuldenregeling;
- in staat van faillissement;
- in staat van vereffening;
- in een procedure van gerechtelijke reorganisatie.

(...).”

4.2. E-mail met standpunt d.d. 22 maart 2024 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie Groeipakket:

“Situatieschets

Mevrouw is de moeder van 2 (halve wees)kinderen (..... °.....2000 en °.....1998), wiens vader (.....) reeds is overleden op 17/07/2009. Op het ogenblik van dat overlijden werd de gezinsbijslag betaald door

Ingevolge de Eenheidswet werd het betreffende dossier op 01/07/2014 overgeheveld naar en op 01/01/19 gemigreerd naar

Aangezien mevrouw alleenstaande was op 31/12/18, genoot zij op het ogenblik van de migratie naar het Groeipakket een wezentoeslag aan het (toenmalig) barema 50bis (cfr art 56bis AKBW). Ingevolge de overgangsmatregelen bleef zij in een bijslagtrekkendekern (cfr art 225 GPD) voor haar (wees)kinderen datzelfde bedrag verder ontvangen (cfr art 214 GPD).

Volgens het Rijksregister woont mevrouw echter samen met **vanaf 28 april 2019**.

Mevrouw beweert dat zij heeft ingelicht over de samenwoning, doch in onze bestanden is hiervan geen enkel spoor terug te vinden (cfr mail dd 11/01/24), noch brengt mevrouw enig sluitend bewijs bij van deze melding (per post/via mail) aan onze diensten.

Op het ogenblik dat (de rechtgevende zoon van mevrouw) begon te werken, werd door onze diensten opgemerkt dat mevrouw samenwoning vormt met de heer sinds 28/04/2019.

Bijgevolg verstuurde op 23/05/23 aan betrokkene een schrijven (cfr bijlage) met de mogelijkheid om het vermoeden van vorming feitelijk gezin te weerleggen en onze diensten hiervoor de nodige bewijsstukken te bezorgen.

De verklaring van mevrouw (dat zij geen feitelijk gezin vormt met de heer) werd per e-mail ontvangen op 30 mei 2023 (cfr bijlage). Vervolgens werd een huisbezoek uitgevoerd (dd 4 oktober 2023) door een sociaal inspecteur van de dienst Sociale begeleiding en toezicht van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

Via huisbezoeken bij de gezinnen wordt door de dienst Sociale begeleiding en toezicht van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket nagegaan of het Groeipakketdecreet wordt nageleefd. De dienst gaat na of de administratieve situatie overeenstemt met de realiteit. De vaststellingen in het verslag zijn door beëdigd sociaal inspecteurs opgesteld. De uitbetalers van het Groeipakket dienen rekening te houden met de vaststellingen van de inspecteurs (cfr art 7 MB 25/03/19).

Tijdens dit huisbezoek stelde de sociaal inspecteur vast dat er sprake is van feitelijke gezinsvorming tussen mevr. en sedert 28 april 2019 (zie verslagen gezinsinspecteur in bijlage). De gezinsinspecteur concludeerde als volgt:

Op basis van de inschrijving van bij op 28/04/2019, het feit dat zij een koppel zijn en hun huishouden samen regelen, beschouwen wij en als een feitelijk gezin vanaf 28/04/2019. Wij weerhouden geen fraude omdat op 28/04/2019 op het adres van werd ingeschreven en zo melding werd gedaan van de samenwoning. ---

----- VASTSTELLINGEN: ***Onaangekondigd huisbezoek op 20/09/2023 te: is afwezig, gessproken met Hij verklaart dat lesgeeft, hij vraagt haar te contacteren voor een afspraak. ***Aangekondigd huisbezoek op 04/10/2023 te: verklaart hetvolgende: "Ik verwijst naar mijn mail aan dd. 03/06/2023. Ik voeg hieraan toe dat er tussen mij en geen huurovereenkomst is. We zijn een koppel en hebben een relatie. doet de strijk en werkt in de tuin. Dat is zijn bijdrage in het huishouden. Omdat ik alle kosten van het huis betaal, betaalt mij maandelijks 250€. Ik toon u deze betalingen vanuit mijn bankapp. De gemeenschappelijke rekening van en mij dient enkel voor gemeenschappelijke zaken tussen ons beiden, zoals vb een reisje, een restaurantbezoek, een toneel, ... Alle ruimtes in het huis zijn in gemeenschappelijk gebruik. Het huis is mijn eigendom. Als ik sterf, staat bij wijze van spreken op straat. Sinds het overlijden van mijn man heb ik het vruchtgebruik van deze woning en de kinderen de naakte eigendom. Er is geen lening meer op het huis." Mevrouw toont aan dat ze alle nutsvoorzieningen, Sodexo (poetshulp) en verzekeringen betaalt.

Er wordt bovendien geen fraude weerhouden omdat officieel werd ingeschreven op het adres van mevr.

Omdat er sprake is van feitelijke gezinsvorming vanaf 28 april 2019, is er vanaf mei 2019 geen recht op de verhoogde wezenbijslag (cfr art 214§2 GPD).

De verhoogde (wezen)bijslag (cfr art 50bis AKBW) wordt nl vervangen door de gewone wezenbijslag (ingevolge art 56bis§2 AKBW) als de overlevende ouder vanaf of ná 1 januari 2019 (opnieuw) gehuwd is of een feitelijk gezin vormt met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad. Het kind geeft vanaf de eerste maand nadat het nieuwe gezin is gevormd recht op het bedrag van de gewone wezenbijslag (cfr art 214 §2 GPD + Toelichtingsnota 20 van 22 oktober 2021).

Dit betekent dat het weeskind recht geeft op de maandelijks gewone wezenbijslag die overeenkomt met dezelfde bedragen als de gewone kinderbijslag (art. 40 AKBW).

Wanneer een uitbetalingsactor vaststelt dat er onterecht groeipakket werd uitbetaald, ook al is dit te wijten aan een fout van de uitbetalingsactor, dient de onterechte betaling te worden teruggevorderd van de ontvanger als die kon of moest weten dat men er geen recht op had (cfr art 103 GPD en Toelichtingsnota 7 + Toelichtingsnota 19).

Bijgevolg werd op 16/11/23 de volgende terugvordering opgemaakt (cfr debetbrief dd 16/11/23 in bijlage) rekening houdend met de geldende verjaringstermijnen, in casu 3 jaar (cfr art 97 GPD):

- *periode mei 2019 - september 2020: ten onrechte tbv € 8.315,45 verhoogde wezenbijslag, doch deze periode is verjaard en werd niet van betrokkene teruggevorderd.*
- *periode oktober 2020 - maart 2023: ten onrechte tbv € 14.982,33 verhoogde wezenbijslag. Deze schuld wordt aangezuiverd door 10% in te houden op de lopende betalingen in het voorliggende dossier (cfr art 103 GPD). De openstaande schuld bedraagt op 18/03/24 nog € 14.930,17 (er werd reeds 4 X 13,04 euro inhouden op het bedrag Groeipakket dat nog wordt betaald voor).*

Op 18/11/24 werd mevrouw hierover nogmaals ingelicht per aangetekend schrijven (cfr brief dd 18/11/24 in bijlage).

Mevrouw is niet akkoord met onze beslissing en diende op 04/01/24 klacht in via VUTG. Deze klacht werd op 01/02/24 afgesloten en kreeg door VUTG de kwalificatie "ongegrond" (cfr bijlage):

Van: *info@groeipakket.be <info@groeipakket.be>*

Verzonden: *donderdag 1 februari 2024 16:14*

Aan: *.....*

Onderwerp: *2.00.169.477, NB/20/513221/FD, Klacht 4 januari 2024*

Betreft ***Klacht 4 januari 2024***

Uw referentie:

Onze referentie: NB/20/513221/FD

Dossierbeheerder:

Beste,

Op basis van jullie e-mail van 9 januari 2024 sluit ik mijn dossier af en besluit dat de klacht ongegrond is.

In bijlage vind je een kopie van mijn antwoord aan betrokkene.

Ik dank je voor je medewerking in dit dossier.

Met vriendelijke groeten,

.....

klachtencoördinator

Betrokkene werd over het afgesloten klachtendossier ingelicht zowel door VUTG (cfr bijlage) als door onze diensten (cfr mail dd 05/02/24 in bijlage). Betrokkene kan zich echter niet verzoenen met de betreffende beslissing en diende bijgevolg het voorliggende beroep in bij de Geschillencommissie.

Bovenstaande toelichting toont evenwel aan dat onze diensten het dossier hebben behandeld conform de vigerende regelgeving en administratieve richtlijnen.

Op het vlak van behartenswaardigheid (cfr Med A/40 dd 08/12/22) kunnen wij nog meegeven dat deze piste geen soelaas kan bieden omdat mevrouw (en ook haar partner) zeer bemiddeld zijn.

Wij baseren ons hiervoor op de laatst raadpleegbare Separ-gegevens én betrokkene hun eigendomstoestanden:

....

Het ligt dan ook in de lijn der verwachtingen dat betrokkene niet voldoet aan de financiële voorwaarde ter zake en het niet aan de orde is om dit dossier voor te brengen op het Behartenswaardigheidsplatform.

Toepasselijke regelgeving

-Art 214 Groeipakketdecreet

(...)

-Art 56bis AKBW

(...)

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de nadere regels voor het verkrijgen van een zorgtoeslag dd 07/12/2018 (B.S. 21.12.2018)

***Art 48 BVR Zorgtoeslag:**

(...)

-Toelichtingsnota 20 dd 22/10/2021 - Wezen en recht op wezentoeslag

- Art 9/1 BVR Rechten en Plichten

(...)

- Art 7 MB 25/03/2019 :

Artikel 7. (01/01/2019 - ...)

(...)

-Art.225 Groeipakketdecreet

(...)

--Toelichtingsnota 19-punt 3.4:

(...)

-Toelichtingsnota 7-punt 2+voetnoot 3

(....)

-art.97 Groeipakketdecreet

(...)

- Artikel 103 van het Groeipakketdecreet (verwijst in zijn §1 naar art 1410 §4 gerechtelijk wetboek)

(....)

-Art 1410 §4 Gerechtelijk wetboek

(...)

-Art 104 Groeipakketdecreet:

(...).”

4.3. E-mail d.d. 22 april 2024 van verwerende partij op vraag van het secretariaat van de Geschillencommissie Groeipakket:

Op de vraag van het secretariaat van de Geschillencommissie of er algemene informatiebrieven werden verstuurd aan verzoekster met betrekking tot de wezenbijslag en de gevolgen van eventuele samenwoning, antwoordde verwerende partij per e-mail d.d. 22 april 2024 het volgende:

“Aangezien de heer reeds is overleden op 17/07/2009 (dus 15 jaar geleden) was op het ogenblik van het overlijden niet bevoegd, maar werd op dat ogenblik de gezinsbijslag betaald door

Pas ingevolge de Eenheidswet werd het betreffende dossier op 01/07/2014 overgeheveld naar en op 01/01/19 gemigreerd naar

Door werd bijgevolg geen algemene infobundel meer verstuurd (op dat ogenblik was mevrouw al bijna 10 jaar weduwe), wel werd door onze diensten op 25/05/23 een schrijven verzonden aan betrokkene om het vermoeden van vorming feitelijk gezin te weerleggen.”

5. Beslissing van de Klachten- en bemiddelingsdienst van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket d.d. 1 februari 2024:

“Ik ontving je klacht van 4 januari 2024.

Je ontving een terugvordering van jouw uitbetaler Hiermee was je niet akkoord.

Concreet in je dossier (dossiernummer):

Volgens het Rijksregister vorm je een feitelijk gezin met vanaf 28 april 2019.

..... vindt in jouw dossier geen brief terug waarmee je hen heb ingelicht over jouw gewijzigde gezinssituatie.

In mei 2023 stuurde een informatiebrief “geen feitelijk gezin” met de mogelijkheid om de “verklaring vorming geen feitelijk gezin” in te vullen en hiervoor de nodige bewijsstukken aan hen te bezorgen.

De verklaring werd per e-mail ontvangen op 30 mei 2023. Vervolgens werd een huisbezoek uitgevoerd (4 oktober 2023) door een sociaal inspecteur van de dienst Sociale begeleiding en toezicht van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

Tijdens dit huisbezoek stelde de sociaal inspecteur vast dat er sprake is van feitelijke gezinsvorming met vanaf 28 april 2019. Er wordt geen fraude weerhouden omdat werd ingeschreven op jouw adres en je op deze manier melding deed van de samenwoning via het Rijksregister.

Omdat er sprake is van feitelijke gezinsvorming vanaf 28 april 2019, is er vanaf mei 2019 geen recht op de verhoogde wezenbijslag.

- *periode mei 2019 - september 2020: je ontving ten onrechte € 8.315,45 verhoogde wezenbijslag. Deze periode is verjaard en wordt niet teruggevorderd.*
- *periode oktober 2020 - maart 2023: je ontving ten onrechte € 14.982,33 verhoogde wezenbijslag. Deze schuld wordt aangezuiverd door 10% in te houden op de lopende betalingen in jouw Groeipakket dossier. De openstaande schuld bedraagt momenteel € 14.956,25.*

Aangezien je ook de Geschillencommissie had aangeschreven, bezorg ik aan hen ook mijn antwoord.

Algemene regelgeving:

Wezenbijslag

De verhoogde bijslag wordt vervangen door de gewone wezenbijslag (art. 56bis, § 2, AKBW) als de overlevende ouder vanaf of ná 1 januari 2019 (opnieuw) gehuwd is of een feitelijk gezin vormt met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad. Het kind geeft vanaf de eerste maand nadat het nieuwe gezin is gevormd recht op het bedrag van de gewone wezenbijslag. Dit betekent dat de wees recht zal geven op de maandelijkse gewone wezenbijslag die overeenkomt met dezelfde bedragen als de gewone kinderbijslag (art. 40 AKBW).

Huisbezoek

Via huisbezoeken bij de gezinnen wordt door de dienst Sociale begeleiding en toezicht van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket nagegaan of het Groeipakketdecreet wordt nageleefd. De

dienst gaat na of de administratieve situatie overeenstemt met de realiteit. De vaststellingen in het verslag zijn door beëdigd sociaal inspecteurs opgesteld. De uitbetalers van het Groeipakket dienen rekening te houden met de vaststellingen van de inspecteurs.

Terugvordering

Ten onrechte betaalde gezinsbijslag moet teruggevorderd worden, ook wanneer je ten onrechte gezinsbijslag ontving door een fout van de uitbetaler, maar je kon of moest weten dat je er geen recht op had. Om de schuld aan te zuiveren kunnen uitbetalers inhouden op gezinsbijslag die je later zult ontvangen. In principe mag er 10 % worden ingehouden op de gezinsbijslag die je later ontvangt.

Voor de terugvordering geldt een verjaringstermijn van 3 jaar (optioneel : verjaringstermijn van 5 jaar in geval van fraude).

Ik meen je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en sluit mijn tussenkomst af.

Ben je niet akkoord met de beleidsbeslissingen in verband met het Groeipakket? Dan kan je een klacht indienen bij Opgroeipunt via deze link: www.opgroeien.be/opgroeipunt. Vergeet niet ons antwoord als bijlage toe te voegen.”

Verzoekster antwoordde daarop per e-mail d.d. 4 februari 2024 het volgende aan hogergenoemde klachtendienst:

“Dank voor uw schrijven. U heeft een samenvatting gemaakt van uw visie van de feiten en wenst uw tussenkomst af te sluiten.

Ik vind nog steeds dat ik onrecht word aangedaan en blijf op mijn honger zitten i.v.m. antwoorden die ik niet krijg. Graag las ik dan ook uw antwoord op de volgende zaken alvorens ik overweeg een klacht in te dienen bij opgroeien.be:

1. U beweert dat er in mijn dossier geen brief is terug te vinden waarmee ik de diensten van inlicht over mijn gewijzigde gezinssituatie. Ik beweer echter dat ik die info per post heb opgestuurd naar hun adres in (bpost is toch een betrouwbaar communicatiekanaal, mag ik aannemen) nadat ik eerst bij een plaatselijke notaris heb info ingewonnen omtrent mijn situatie. Bewijze daarvan nogmaals het attest in bijlage dat ik aanvraag bij de stad omtrent mijn gezinssamenstelling én de mail die ik stuurde hieromtrent naar notaris in, dit alles in augustus 2019. Zoals eerder gecommuniceerd kreeg ik geen schriftelijke uitleg van de notaris maar een vage en onzekere mondelinge toelichting. Dat kan ik uiteraard niet staven met bewijsmateriaal. Feit is wel dat ik de diensten van een korte brief schreef met een vraag over die vage info en in bijlage het betreffende document. Ik heb géén kopie van de brief, noch een stempelbewijs van de post. Hij is gewoon niet aangetekend verzonden. Ik heb ook nooit antwoord gekregen waardoor ik dacht dat het allemaal OK was zo. Zou het kunnen dat die bewuste brief verloren is gegaan op de post of op de diensten van?

2. Uiteraard heb ik geen fraude gepleegd: ik ben een brave burger die steeds doet wat moet. Al diegenen die “geen brave burger zijn” en “niet doen wat moet, achterpoortjes gebruiken, schijnuurcontracten opstellen, postbusadressen of andere domiciliëringsadressen gebruiken”, die plegen fraude. Dat zijn dingen waarvan ik recent ben te weten gekomen dat mensen dat doen om te

kunnen “profiteren” van de (half)wezenbijslag. Ik heb braaf gedaan wat moest: de nodige info verstrekken en mij informeren. Is het in dit land zo dat wie braaf is en netjes de regeltjes volgt, dom is en betaalt voor die domheid of, nog erger, later wordt gestraft door een gigasom te moeten terugbetalen? Is het ook zo dat in dit land de uitbetaler fouten mag maken en tot 3 jaar met terugwerkende kracht kan gaan voor het terugvorderen van centen, maar dat de brave burger niet met terugwerkende kracht vb een schijnuurcontract mag opstellen? Toch heel vreemd, vindt u niet?

3. Hoe dacht u trouwens dat gigantisch bedrag van bijna 15.000 euro terug te vorderen via 10% inhouding op de lopende betalingen in mijn Groeipakket als u weet dat mijn enige nog thuis wonende dochter nog een goed half jaar zal studeren en dan de werkwereld zal ontdekken? Vanaf het moment dat zij werkt zal ik uiteraard de betrokken diensten informeren zoals ik dat ook netjes gedaan heb toen mijn zoon begon te werken. Hoe kunnen trouwens vb andere mensen die heel krap bij kas zitten zomaar even 15000 euro ophoesten die ze volledig aan hun kroost hebben besteed?

4. U geeft in uw schrijven toe dat de uitbetaler een fout heeft gemaakt maar dat ondanks dit, het terugvorderen moet gebeuren, want dat ik moest weten dat ik er geen recht op had. Nogmaals : ik heb me geïnformeerd én ingelicht. Ben ik dan écht geacht elke letter van alle wetten te kennen? Ik werk al heel mijn leven voltijds: daar heb ik echt geen tijd voor dan, hoor.

5. Verder kreeg ik ook graag antwoord op de vragen die ik in een eerder schrijven stelde maar die voor mij niet opgehelderd werden:

- stel: ik ben weduwe geworden, leer in de jaren nadien iemand kennen waarmee het klikt, ga samen wonen, krijg dus blijkbaar volgens de wet minder kindergeld, na enige maanden verlaat de nieuwe partner het nest... Krijg je dan terug verhoogd kindergeld??? En nadien weer een nieuwe partner, weer extra kindergeld stopzetten, weer uiteen gaan, weer... Enfin, iets dat ik nooit heb gedaan (juist owv mijn kinderen die het al lastig genoeg hadden met het plots wegvallen van hun vader), maar waarvan ik intussen weet dat het meer dan eens gebeurt in sommige “gezinnen” .

- waarom is een aantal jaren geleden die wet blijkbaar veranderd en hebben (half)wezen plots wel blijvend recht op dat wezengeld, ongeacht een nieuwe gezinssituatie?

- waarom moest ik de eerste jaren mijn gezinssamenstelling om de paar maanden op papier meedelen aan “de kinderbijslag”, en stopte die vraag na enkele jaren?

U ziet, ik blijf met vragen zitten omdat ik vind dat ik in mijn recht ben en niets fout heb gedaan maar dat de diensten van in de fout zijn gegaan door het zo lang te laten aanslepen en dat ik daar de dupe van ben. Ik kan dus onmogelijk vrede nemen met de visie van Het Groeipakket, temeer omdat ik heel open kaart heb gespeeld met de meneer die op controle kwam en die mij gerust stelde door te zeggen dat hij vermoedde dat mijn zaak zou geseponneerd worden juist omdat ik zo eerlijk ben. Blijkbaar heeft die man al in veel andere situaties gezeten.”

Per e-mail d.d. 5 februari 2024 heeft de Klachten- en bemiddelingsdienst daarop het volgende geantwoord aan verzoekster:

“Uit navraag bij bleek jouw brief niet in het dossier te zitten. Of dit komt door een fout bij de post of bij is jammer genoeg onmogelijk na te gaan.

Zolang er recht is op gezinsbijslagen zal het debet worden aangezuiverd door 10% in te houden op de lopende betalingen. Nadien kan er een afbetalingsplan worden afgesproken met om het

resterende debetsaldo terug te betalen.

Ik kan jou **bijkomende informatie** (reglementering wezenbijslag) bezorgen voor wat betreft **punt 5**:

Een kind dat wees werd vóór 2019, behoudt de verhoogde wezenbijslag van 390,58 euro per maand uit de oude kinderbijslagregeling.

Als de overblijvende ouder hertrouwt of gaat samenwonen met een nieuwe partner, is er geen recht meer op de verhoogde wezenbijslag. Het kind ontvangt dan het basisbedrag.

Gaat de overblijvende ouder later weer alleen wonen, dan heeft het kind opnieuw recht op de verhoogde wezenbijslag.

Vanaf 1 januari 2019 valt de gezinsbijslagregeling in België onder de bevoegdheid van de gemeenschappen. Afhankelijk van waar je woont, valt de bevoegdheid onder Vlaanderen, Brussel, Wallonië of de Duitstalige Gemeenschap. **In Vlaanderen is vanaf dan het Groeipakketdecreet van toepassing.**

Een kind dat één ouder verliest (halfwees), krijgt maandelijks:

- Een basisbedrag van 176,66 euro
- En daarbovenop een halfwezentoeslag van 141,33 euro.

Een kind dat beide ouders verliest, ontvangt maandelijks:

- Een basisbedrag van 176,66 euro
- En daarbovenop een wezentoeslag van 176,65 euro.

De wezentoeslag is onvoorwaardelijk

Het kind krijgt de wezentoeslag zolang het recht heeft op een Groeipakket. Ook wanneer de overlevende ouder een nieuw gezin vormt of hertrouwt.

Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat er geen discriminatie schuilt in de regel om een verschil te maken tussen kinderen die geboren zijn voor 1 januari 2019 en kinderen geboren na 1 januari 2019. We hebben in die zin geen zicht op een herziening met betrekking tot deze wetgeving.

Als mijn antwoord je geen voldoening geeft en je **niet akkoord gaat met de beleidsbeslissingen i.v.m het Groeipakket**, kan je jouw klacht richten aan de klachtendienst van het Agentschap Opgroeien, klachtendienst@kindengezin.be.

Ik bezorg dit antwoord ook aan de Geschillencommissie.”

6. Beoordeling in rechte:

6.1. Toepasselijke bepalingen betreffende de wezenbijslag

Gezien de rechtgevende kinderen (°.....1998) en (°.....2000) geboren zijn vóór 1 januari 2019, zijn voor de toekenning van het Groeipakket de overgangsbepalingen van Boek 5, deel 2 (artikelen 210 tot en met 227) van het Groeipakketdecreet van toepassing.

Gezien de vader van de kinderen, de heer, overleden is op 17 juli 2009 - derhalve vóór de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet op 1 januari 2019 - en verzoekster in eerste instantie (tot 27 april 2019) als alleenstaande overlevende ouder met haar kinderen in het Rijksregister was ingeschreven, zijn de overgangsbepalingen van artikel 214 Groeipakketdecreet van toepassing, die het volgende stellen:

“§1. Het rechtgevende kind dat geboren is vóór 1 januari 2019, dat wees is en aan wie op grond van de kinderbijslagreglementering een verhoogde kinderbijslag voor wezen is toegekend op 31 december 2018, blijft recht geven op de maandelijkse verhoogde kinderbijslag voor wezen van 353,76 euro.

§2. Het kind, vermeld in paragraaf 1, geeft echter geen recht meer op die verhoogde kinderbijslag voor wezen als de overlevende ouder vanaf of na 1 januari 2019 een gezin vormt met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.

Het kind geeft vanaf de eerste maand nadat het nieuwe gezin is gevormd, recht op het bedrag van de gewone wezenbijslag overeenkomstig artikel 56bis, §2, van de Algemene kinderbijslagwet.

In afwijking van het tweede lid, als verschillende rechtgevende kinderen als vermeld in paragraaf 1, behoren tot de groepering rond de bijslagtrekkende op 31 december 2018, wordt het bedrag van de gewone wezenbijslag waarop die kinderen recht geven, aflopend aangepast in functie van de leeftijd die de rechtgevende kinderen binnen de groepering innemen. Het jongste kind krijgt daardoor altijd de laagste gewone wezenbijslag, het tweede jongste kind de tweede laagste gewone wezenbijslag en het derde jongste en alle oudere kinderen de hoogste gewone wezenbijslag. De bedragen van de gewone wezenbijslag worden verbonden aan het rechtgevende kind op de wijze, vermeld in artikel 210, §4.

In afwijking van het tweede lid en van artikel 210, §2, als verschillende rechtgevende kinderen als vermeld in paragraaf 1, behoren tot de groepering rond de bijslagtrekkende op 31 december 2018 alsook kinderen die recht geven op kinderbijslag overeenkomstig artikel 210, §1, wordt het bedrag van de gewone wezenbijslag én van deze kinderbijslag, aflopend gezamenlijk aangepast in functie van de leeftijd die de rechtgevende kinderen binnen de groepering innemen.

Het jongste kind krijgt daardoor altijd de laagste gewone wezenbijslag of kinderbijslag, het tweede jongste kind de tweede laagste gewone wezenbijslag of kinderbijslag en het derde jongste en oudere kinderen de hoogste gewone wezen- bijslag of kinderbijslag. Dit is enkel van toepassing op kinderen uit de groepering op 31 december 2018 die gewone kinderbijslag ontvangen en zich nog steeds in het gezin van een betrokken wees bevinden.

De bedragen van de gewone wezenbijslag en van de kinderbijslag worden verbonden aan het rechtgevendende kind op de wijze, vermeld in artikel 210, §4.

Op een kind dat gewone wezenbijslag of kinderbijslag ontvangt overeenkomstig deze paragraaf en geplaatst is in een instelling op 31 december 2018 of behoort tot een gezin van een kind dat op 31 december 2018 geplaatst was in een instelling, is artikel 210, §5, van toepassing.

In afwijking van het eerste lid is de gewone wezenbijslag niet van toepassing op het rechtgevendende kind als het kind door de overlevende ouder is verlaten. De Vlaamse Regering bepaalt onder welke voorwaarden de wees als verlaten wordt beschouwd.

§3. Het kind, vermeld in paragraaf 2, dat recht geeft op een gewone wezenbijslag, geeft opnieuw recht op een verhoogde kinderbijslag voor wezen als de overlevende ouder vanaf of na 1 januari 2019 overlijdt of als de overlevende ouder vanaf of na 1 januari 2019 geen gezin meer vormt met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad, vanaf de maand na deze gebeurtenis.” (door de Geschillencommissie toegevoegde onderlijning)

6.2. Toepassing in casu

Na het overlijden van de heer, vader van en, op 17 juli 2009 werd er door (de rechtsvoorganger van) verwerende partij voor beide kinderen verhoogde wezenbijslag toegekend aan verzoekster vermits zij als alleenstaande ouder in het Rijksregister was ingeschreven.

Gezien de verhoogde wezenbijslag voor beide kinderen in de regeling van de Algemene Kinderbijslagwet verder kon worden toegekend tot en met december 2018, zijn na de inwerkingtreding van de bepalingen van het Groeipakketdecreet vanaf 1 januari 2019 de overgangsmaatregelen als bepaald bij artikel 214 Groeipakketdecreet van toepassing, zodat de verhoogde wezenbijslag verder kon worden toegekend zolang verzoekster geen gezin vormde met een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.

Uit raadpleging van de gegevens van het Rijksregister blijkt dat de heer vanaf 28 april 2019 tot op heden gedomiciëerd is op het adres van verzoekster, zodat er met ingang van 1 mei 2019 in toepassing van de bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet in principe niet langer recht is op de verhoogde wezenbijslag, maar wel op de gewone wezenbijslag. Verwerende partij stelt echter dat de terugvordering voor de periode van mei 2019 tot en met september 2020 verjaard is, zodat die bedragen niet teruggevorderd dienen te worden. De terugvordering heeft bijgevolg betrekking op een bedrag van 14.982,33 euro voor de periode van 1 oktober 2020 tot 31 maart 2023.

De Geschillencommissie stelt dan ook vast dat verwerende partij bij betwiste beslissing d.d. 16 november 2023 in toepassing van voormelde bepalingen in principe terecht is overgegaan tot terugvordering van het ten onrechte toegekende verschil tussen de verhoogde en de gewone wezenbijslag van verzoekster voor de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 maart 2023 ten bedrage van in totaal 14.982,33 euro.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat verwerende partij terecht de bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet heeft toegepast en terecht heeft besloten dat er met ingang van 1 mei 2019 principieel geen verhoogde wezenbijslag voor de kinderen en meer kan worden toegekend.

Verzoekster betwist de samenwoning met de heer ook niet, maar stelt dat de heer bij haar gedomicilieerd is sinds 28 april 2019, dat zij een attest samenstelling gezin aan verwerende partij bezorgde (wat verwerende partij betwist te hebben ontvangen) en dat zij zich informeerde bij een notaris naar de eventuele gevolgen van een samenwoning voor de wezenbijslag waarbij ze stelt dat de notaris haar verzekerde dat er op dat vlak geen wijziging was bij feitelijke gezinsvorming. De Geschillencommissie meent dan ook de opportuniteit van de terugvordering te moeten onderzoeken.

6.3. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag

6.3.1. Algemene principes

- **Burgerlijk Wetboek en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:**

Conform de bepalingen van artikel 1376 oud BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigde heeft ontvangen.

De bepalingen van artikel 5.133 en art. 5.134 nieuw BW² luiden als volgt:

“Art. 5.133. Definitie Er is onverschuldigde betaling, indien de betaling is verricht: 1° zonder schuld; 2° door de schuldenaar ten gunste van een persoon die geen schuldeiser was; of 3° door een andere persoon dan de schuldenaar ten gunste van de schuldeiser, voor zover de betaling per vergissing of onder dwang werd verricht.

Art. 5.134. Restitutieverbintenis Diegene die een onverschuldigde betaling heeft ontvangen, is verplicht ze terug te geven overeenkomstig de artikelen 5.115 tot 5.122.”

In dezelfde zin bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet:

“Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

- **Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, §1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet:**

De bepalingen van artikel 92, § 1, eerste en tweede lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

² Wet d.d. 28 april 2022 houdende boek 5 "Verbintenissen" van het Burgerlijk Wetboek, BS 01.07.2022.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet bevat hierover de volgende toelichting:

“Dit artikel regelt de situatie waarin een beslissing van een uitbetalingsactor aangetast is door een juridische of materiële fout.

De uitbetalingsactor die een juridische of materiële fout vaststelt, trekt de oorspronkelijke beslissing in en neemt een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op datum van de oorspronkelijke beslissing.

Van bovenstaand principe wordt afgeweken wanneer de fout te wijten is aan de uitbetalingsactor en het bedrag waarop de begunstigde recht heeft op grond van de nieuwe beslissing kleiner is dan wat aanvankelijk was toegekend. In dat geval heeft de nieuwe beslissing enkel uitwerking voor de toekomst. De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken.

Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- Administratieve praktijk

Bij Toelichtingsnota nr.19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure werden met betrekking tot de terugvordering volgende richtlijnen gegeven:

“3. Terugvordering onverschuldigde betalingen

3.1. Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten.

(...)

3.3. Onverschuldigde betalingen: categorieën A t.e.m. E

Juridische of materiële fouten die aan de basis van een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid liggen, brengen onverschuldigde betalingen met zich mee.

Onverschuldigde betalingen zijn betalingen waarbij de decretale bepalingen en reglementeringen niet correct zijn toegepast. Elke onverschuldigde betaling wordt ingedeeld in een categorie op basis van zijn oorzaak. Deze indeling is noodzakelijk om te bepalen of een onverschuldigd bedrag al dan niet moet teruggevorderd worden.

Onverschuldigde betaling type A

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *het onverschuldigd bedrag aan een juridische of materiële fout van een uitbetalingsactor te wijten is*

EN

- *bij de betaling de begunstigde te goeder trouw is.*

Onverschuldigde betaling type B

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:de

- *onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde*

OF

- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hierbij is het aan de uitbetalingsactoren om het vermoeden van de goede trouw van de begunstigde te weerleggen⁷.*

Onverschuldigde betaling type C

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag te wijten is aan een verrekening:

- *tussen uitbetalingsactoren,*
- *tussen verschillende entiteiten,*
- *met het buitenland.*

In het geval de ene uitbetalingsactor foutieve informatie of de gevraagde informatie niet of laattijdig heeft doorgegeven aan de andere uitbetalingsactor, heeft de ene uitbetalingsactor een fout begaan. Hierdoor ontstaat er bij de andere uitbetalingsactor een schuld die ten laste is van de ene uitbetalingsactor, die de foutieve informatie heeft doorgegeven. Bijgevolg dient de ontstane schuld tussen de uitbetalingsactoren te worden verrekend en als een onverschuldigde betaling type C worden ingeboekt. Het eventuele saldo van het debet moet dan vervolgens als een onverschuldigde betaling type A of B worden ingeboekt, afhankelijk of de fout te wijten was aan de burger of louter aan de uitbetalingsactor.

Onverschuldigde betaling type D

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag het gevolg is van fraude .

Onverschuldigde betaling type E

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag voldoet aan alle voorwaarden om door Vlabel te worden teruggevorderd. Wanneer het dossier aan Vlabel wordt doorgestuurd, zet de uitbetalingsactor zelf de onverschuldigde betaling om naar het type E.”

Met betrekking tot de ‘goede trouw’ van de begunstigde als bedoeld bij de voormelde onverschuldigde betalingen types A en B, wordt verwezen naar punt 5.3.1 van dezelfde toelichtingsnota waarbij wordt gesteld dat:

“5.3.1. Te goeder trouw”

Een ontvanger wordt geacht te goeder trouw te zijn als hij niet wist of redelijkerwijze niet kon weten dat hij ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen.

Gelet op de complexiteit van de regelgeving kan de ontvanger niet worden geacht te weten of te moeten weten dat hij al dan niet recht had op de onverschuldigde betaalde toelage wanneer de ontvanger ter goeder trouw was en dat hij erop mag vertrouwen dat de uitbetalingsactor de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Het is aan de uitbetalingsactor om het vermoeden van de goede trouw van de ontvanger te weerleggen. Om de goede trouw te beoordelen moet de uitbetalingsactor het standpunt innemen van een ontvanger die handelt met ‘normale voorzichtigheid en toewijding’ en niet dat van de concrete ontvanger die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit dat de concrete ontvanger het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden, geen weerslag.

De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- *onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- *bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is.”*

6.3.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de uitbetalingsactor in casu

Er dient te worden benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een juridische of materiële fout van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Vervolgens moet

worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

a) Mogelijke fout van verwerende partij

De Geschillencommissie stelt vast dat er een fout van verwerende partij ten grondslag ligt aan de onverschuldigde betalingen vermits verzoekster vanaf 28 april 2019 op basis van het Rijksregister samenwoont met de heer Het betreft dus informatie die door verwerende partij gekend was of gekend had moeten zijn, aangezien zij een wijziging in de gezinssituatie in het Rijksregister in principe automatisch via een elektronische gegevensflux ontvangt. Het feit dat dit i.c. niet gebeurd is, waardoor er geen correcte gezinssamenstelling is kunnen gebeuren, betreft bijgevolg een fout.

Dat er sprake is van een fout wordt ook impliciet erkend door verwerende partij aangezien zij in het standpunt dat zij meedeelde aan de Geschillencommissie per e-mail d.d. 22 maart 2024 het volgende stelde:

“Wanneer een uitbetalingsactor vaststelt dat er onterecht groeipakket werd uitbetaald, ook al is dit te wijten aan een fout van de uitbetalingsactor, dient de onterechte betaling te worden teruggevorderd van de ontvanger als die kon of moest weten dat men er geen recht op had (cfr art 103 GPD en Toelichtingsnota 7 + Toelichtingsnota 19).”

Ook de Klachten- en bemiddelingsdienst stelt in haar beslissing d.d. 1 februari 2024 het volgende:

“Ten onrechte betaalde gezinsbijslag moet teruggevorderd worden, ook wanneer je ten onrechte gezinsbijslag ontving door een fout van de uitbetaler, maar je kon of moest weten dat je er geen recht op had. Om de schuld aan te zuiveren kunnen uitbetalers inhouden op gezinsbijslag die je later zult ontvangen. In principe mag er 10 % worden ingehouden op de gezinsbijslag die je later ontvangt.”

b) Vraag of de begunstigde zich er rekenschap van had kunnen geven dat de verhoogde wezenbijslag ten onrechte werd ontvangen

In haar e-mail d.d. 22 april 2024 heeft verwerende partij op vraag van de Geschillencommissie of er algemene informatiebrieven over de wezenbijslag en de impact daarop van een eventuele samenwoning aan verzoekster werden bezorgd, geantwoord wat volgt:

“Aangezien de heer reeds is overleden op 17/07/2009 (dus 15 jaar geleden) was op het ogenblik van het overlijden niet bevoegd, maar werd op dat ogenblik de gezinsbijslag betaald door

Pas ingevolge de Eenheidswet werd het betreffende dossier op 01/07/2014 overgeheveld naar en op 01/01/19 gemigreerd naar

Door werd bijgevolg geen algemene infobundel meer verstuurd (op dat ogenblik was mevrouw al bijna 10 jaar weduwe), wel werd door onze diensten op 25/05/23 een schrijven verzonden aan betrokkene om het vermoeden van vorming feitelijk gezin te weerleggen.”

Er dient daarnaast te worden vastgesteld dat het domicilie-adres van de heer op 28 april 2019 in het Rijksregister gewijzigd werd naar het adres van verzoekster. Verzoekster stelt daarnaast dat zij een attest van gezinssamenstelling aan verwerende partij heeft bezorgd (waarvan verwerende partij stelt dit niet terug te vinden in het dossier of in haar bestanden) én dat zij zich informeerde bij haar notaris wat de effecten van een eventuele samenwoning konden zijn op de wezenbijslag die zij ontving.

De Geschillencommissie stelt vast dat verzoekster bijgevolg geen informatiebrieven ontving van verwerende partij om haar te informeren dat zij diende te weten dat het al dan feitelijk samenwonen gevolgen heeft voor het al dan niet verkrijgen van de verhoogde wezenbijslag, te meer daar zij zelf al het nodige deed om zich in regel te stellen: er volgde een effectieve domicilie-wijziging van de heer naar haar adres op 28 april 2019, zij bezorgde een attest gezinssamenstelling aan verwerende partij en zij informeerde bij haar notaris naar de eventuele gevolgen. Daarbij dient opgemerkt te worden dat het opnieuw samenwonen op basis van de Groeipakketregelgeving vanaf 1 januari 2019 geen beletsel meer vormt om de wezentoeslag te ontvangen (wat i.c. niet van toepassing is op de situatie van verzoekster, aangezien zij wezenbijslag ontvangt op basis van de overgangsmaatregelen van het Groeipakketdecreet, maar wat begrijpelijkerwijze voor verwarring kan hebben gezorgd bij verzoekster indien zij daaromtrent informatie inwon).

De Geschillencommissie besluit dan ook dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet kan worden toegepast zodat verwerende partij ten onrechte is overgegaan tot terugvordering van de onverschuldigde betaalde bedragen voor de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 maart 2023 ten bedrage van in totaal 14.982,33 euro.

7. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat verwerende partij terecht toepassing heeft gemaakt van de bepalingen van artikel 214, § 2, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet en dat er in toepassing van deze bepalingen dient te worden vastgesteld dat er met ingang van 1 mei 2019 tot op heden geen verhoogde wezenbijslag voor de kinderen en kan worden toegekend gelet op de samenwoning van verzoekster met de heer vanaf 28 april 2019.

De Geschillencommissie stelt dat de vordering van de verzoekster ontvankelijk en **gegrond** is, gelet op het feit dat er toepassing kan worden gemaakt van het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet en vernietigt de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 16 november 2023 in de mate dat er ten aanzien van verzoekster werd overgegaan tot terugvordering van het ten onrechte toegekende verschil tussen de verhoogde wezenbijslag en de gewone wezenbijslag voor de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 maart 2023 ten bedrage van in totaal 14.982,33 euro.

Aldus uitgesproken te Brussel op **3 mei 2024**;

De commissie was samengesteld uit :

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en mevrouw Renata Sterken (Parentia), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te
.....

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens